

Okruhy otázok na magisterské štátne skúšky
Topics for the MA state exams
2023/2024

1. POLITIKY EÚ / POLICIES OF THE EU

1. Koncepty europeizácie. The concepts of europeanisation.
2. Sociálna politika – Aké sú kompetencie EÚ v tejto oblasti. Do akej miery sa jej EÚ venuje? Prečo sú kompetencie EÚ v oblasti sociálnej politiky limitované? Social policy. What are the EU competencies in this area? To what extent is the EU concerned with social policy? Why are its competencies in this area limited?
3. Jednotný európsky trh - princípy, význam, problémy. Single European Market - principles, role, challenges.
4. Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) – aké sú hlavné dôvody pre jej zavedenie a premeny v priebehu uplynulých desaťročí? EU policies Common Agricultural Policy - what are the key reasons for introducing, changes/modifications within last decades?
5. Občianstvo EÚ. Obsah občianstva EÚ, korelácie k princípom občianstva podľa medzinárodného práva (dvojité, viacnásobné občianstvo). EU Citizenship. Content of the citizenship in the European Union, correlation with the principles of citizenship according to International Law (double, multiple citizenship).
6. Charakteristiky a rozdiely medzi rozširovaním EÚ a politikou susedstva EÚ. Characteristics and differences between EU enlargement and EU neighborhood policy.
7. Vysvetlite špecifickosť rozhodovacieho procesu v oblasti Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ. Explain the specificity of the decision-making process in the area of EU Common Foreign and Security Policy and Common Security and Defence Policy.
8. Určite úlohy Politicko-bezpečnostného výboru v tvorbe zahraničnej politiky EÚ a vysvetlite prečo sa považuje za jej pilier (lynchpin)? Identify the competences of the Political and Security Committee in the EU foreign policy making and explain why it is called a „lynchpin“ of the EU foreign policy making?
9. Koncepce mocnosti EÚ a ich aplikácia v praxi (civilná, normatívna, vojenská mocnosť, prípadne iné koncepce). Conceptions of EU power and their application in practise (civilian, normative, military power, plus other conceptions of possible).
10. Vysvetlite koncept „bezpečnosti ľudstva“ a zdôvodnite tvrdenie, že je to „Európsky spôsob bezpečnosti“ na základe bezpečnostných stratégií EÚ (2003, 2008, 2016), Barcelonskej a Madridskej správy. Explain the concept of human security and justify the claim

that it is a “European Way of Security” based on the EU security strategies (2003, 2008, 2016), Barcelona and Madrid Report.

11. Definujte nerovnosti v očakávaných schopnostiach (capability-expectations gap) a vysvetlite ich pôvod v diskusii zameranej na EÚ ako aktéra zahraničnej politiky. Môžu byť tieto nerovnosti v očakávaných schopnostiach aplikované i na dnešnú Európsku úniu? Define the “capability-expectations gap” and explain its roots in the debate related to EU as foreign policy actor. Can be the capability-expectations gap applied on the current European Union actorness?

12. Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu – čo môže EÚ urobiť pre „Udržiavanie problematiky ľudských práv v centre programu EÚ“. EU Action Plan for Human Rights and Democracy – what can the EU do for maintaining human rights in the centre of the EU programme.

13. Azylová a migračná politika EÚ – cesta po Dublin a aktuálne výzvy - čo po Dubline? Princíp solidarity v migračnej politike a spoločný azylový systém. EU Asylum and migration policy – road to Dublin and current challenges – what next? Principle of solidarity in migration policy and common asylum system.

14. EÚ ako svetový donor v rámci rozvojovej spolupráce. Zmeny, priority a súčasné výzvy rozvojovej politiky pre EÚ a pre svetovú komunitu. EU as a world donor in development cooperation. Changes, priorities and current challenges of development policy for the EU and world community.

15. Zájmy, inštitúcie a identity v európskej zahraničnej politike – ako sa formuje súčasná európska zahraničná politika? Interests, institutions and identities in the study of European foreign policy – how is the current EU foreign policy formed?

16. Medzinárodný obchod v zahraničnej politike EÚ – konflikt ekonomických a politických záujmov EÚ. Je obchod nástrojom alebo cieľom presadzovania sa EÚ v medzinárodných vzťahoch? International trade in the EU foreign policy – conflict of economic and political interests of the EU. Is trade a tool or a goal of the EU selfpromotion in international relations?

17. Zhodnoťte zahraničnopolitické doktríny SR. Ako sa vyvíjali v čase a priestore? Čo je ich obsahom, ako je definovaná resp. ako sa menila pozícia SR v medzinárodnom spoločenstve? Zodpovedajú tieto dokumenty realite?/ Evaluate the Foreign Policy doctrines of the Slovak Republic. How did they develop in time and space? What is the content, how is it defined or how did the position of Slovakia change in the international community? Do these documents correspond to reality?

18. Ako sa operacionalizuje slovenská zahraničná politika v národnej perspektíve? Aká je jej inštitucionálna štruktúra? Ako súvisí historické pozadie našej zahraničnej politiky so súčasným dňom? Popíšte na príklade jednotlivé postupy/princípy na troch politických úrovniach (MZVEZ SR, UV SR a KP SR)/ How is Slovak Foreign Policy operationalized in a national perspective? What is its institutional structure? How is the historical background of

our foreign policy related to current events? Using an example, describe the individual procedures/principles at three political levels.

19. Čo je feministická zahraničná politika a aká je jej rola vo zahraničnej politike krajín? Ako sa pretavuje na Slovensku? Historický kontext v rámci slovenskej zahraničnej politiky. What is Feminist Foreign Policy and what is its role in the foreign policy of the states? How is it developed in Slovakia? Describe historical context within Slovak Foreign Policy.

20. Niekoľko členských štátov presadzuje prechod na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou (QMV), a to najmä v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP). Predložte argumenty prečo je v zaujme Slovenskej republiky podporiť ale aj nepodporiť tento návrh a vysvetlite Vaše dôvody. Vysvetlite či a aký vplyv by tato zmena mala na koncept suverenity ako je chápaný v medzinárodných vzťahoch./ Several member states are promoting the transition to qualified majority voting (QMV), especially in the area of the Common Foreign and Security Policy (CFSP). Present arguments why it is in the interest of the Slovak Republic to support or not support this proposal and explain your reasons. Explain whether and what effect this change would have on the concept of sovereignty as is acknowledge in international relations.

21. Aké sú nástroje obrannej politiky? Kto tvorí civilnú obrannú civilnú štruktúru? Čo z obrannej perspektívy prináša členstvo SR v NATO a EÚ?/ What are the instruments of defense policy? Who creates the civil defense civil structure? What does Slovakia's membership in NATO and the EU bring from a defense perspective?

22. Vysvetlite rozdiel medzi konceptom diferencovanej integrácie a diferenciaciou. Čo znamená opt-out a opt-in. Aký vplyv to ma na proces európskej integrácie? Explain the distinction between differentiated integration and differentiation. Define opt-out and opt-in. Assess the impact of differentiated integration on the European integration process.

23. Charakterizujte prvky a porovnajte prístupy novej nadnárodnej spolupráce (new supranationalism) a novej medzivládnej spolupráce (new intergovernmentalism) s tradičnými prístupmi. V čom sa líšia a v čom sú podobne? Aký vplyv majú na proces európskej integrácie? Discuss and compare the approaches of new supranationalism and new intergovernmentalism with traditional theories of European integration. Highlight the differences and similarities between them. Evaluate their respective impacts on the European integration process.

24. Ako polykríza (polycrisis) v EÚ ovplyvnila prácu a úlohu Európskej rady a Rady. Vysvetlite dôsledky tohto vplyvu na "demokratický deficit", ako to ovplyvnilo "aktérstvo EÚ" v medzinárodnom systéme, objasnite vnútro inštitucionálnu dynamiku, ktorá tento proces sprevádza(la) a objasnite dynamiku zmien na politický systém EÚ. Discuss how the work and role of the European Council and various Council formations, have been influenced by the polycrisis in the EU. Explain the consequences of this influence on the "democratic deficit," explore the development of the "EU's actorness" in the international system as a result, clarify the intra-institutional dynamics surrounding this process, and elucidate on the change dynamics within the EU's political system.

25. Vysvetlite pojmy "neobmedzená medzivládna spolupráca" (*unconstrained intergovernmentalism*) a "obmedzená nadnárodná spolupráca" (*constrained*

supranationalism) v rámci vládnutia v EÚ. Uvedte príklad. Explain and demonstrate the approach of *'unconstrained intergovernmentalism'* and *'constrained supranationalism'* in the EU governance.

2. MEDZINÁRODNÁ POLITIKA / INTERNATIONAL POLITICS

2.1. Medzinárodné vzťahy v politickom myslení / International relations in political thought

2.2. Medzinárodné právo / International law

2.3. Organizácie a inštitúcie / Organizations and institutions

1. Realizmus ako teória medzinárodných vzťahov. Charakterizujte klasický realizmus, neoklasický realizmus a štrukturálny realizmus (neorealizmus) a uvedte, v čom sa tieto prístupy podobajú a líšia. Vysvetlite koncept „väzňovej dilemy“ („prisoner's dilemma“). / Realism in international relations theory. Name and explain the different types of realism: classical, neoclassical, structural (neorealism). Discuss the similarities and differences between them. Explain the prisoner's dilemma.

2. Vysvetlite, akú úlohu hrá v medzinárodných vzťahoch a strategických štúdiách koncept odstrašovania („deterrence“). Opíšte koncepty viazanosti („commitment“) a dôveryhodnosti („credibility“), stratégiu politiky na pokraji vojny („brinkmanship“) a pálenia mostov („burning of bridges“), hru na kura („game of chicken“) a salámovú taktiku („salami tactics“). Porovnajte doktríny hromadnej odvety („massive retaliation“) a pružnej reakcie („flexible response“). / Explain the concept of deterrence in IR and strategic studies. Discuss the problems of commitment and credibility, the strategy of brinkmanship, burning of bridges, the game of chicken and salami tactics. Compare the doctrines of massive retaliation and flexible response.

3. Liberalizmus, liberálny inštitucionalizmus a teória režimov v medzinárodných vzťahoch. Vysvetlite, v čom spočíva problém kolektívnej akcie, a ako medzinárodné inštitúcie prispievajú k jeho riešeniu. Opíšte koncept čierneho pasažiera („free riding“) a rozdiel medzi hrami s kladným a nulovým súčtom („positive-sum game“ a „zero-sum game“). Opíšte základné premisy teórie demokratického mieru. / Liberalism, liberal institutionalism and regime theory in IR. Explain the collective action problem in IR and how international institutions can help in solving it. Discuss free riding. Explain the difference positive and zerosum games. Explain the democratic peace theory.

4. Charakterizujte teórie regionálnej (európskej) integrácie. Porovnajte neofunkcionalizmus a liberálny intergovernmentalizmus. Vysvetlite rozdiel medzi konceptmi prelievania („spillover“) a odlievania („spillback“). / Discuss theories of regional (European) integration. Compare and contrast neofunctionalism and liberal intergovernmentalism. Explain “spillover” and “spillback”.

5. Vysvetlite relevanciu štúdia identity a uznávania v medzinárodných vzťahoch. Charakterizujte naratívnu teóriu akcie („narrative theory of action“) od Erika Ringmara a uvedte príklady jej aplikácie z oblasti histórie medzinárodných vzťahov. / Explain the role of recognition and identity studies in IR theory. Discuss Erik Ringmar's narrative theory of action and provide examples from the history of IR.

6. Na základe empirických príkladov vysvetlite aplikáciu neoinštitucionálnej organizačnej teórie v medzinárodných vzťahoch. Definujte rozdiely medzi logikou vhodnosti („logic of appropriateness“) a logikou výhodnosti/logikou očakávaných následkov („logic of expected consequences“). / Using empirical examples explain how neo-institutionalist organizational theory can be used to study IR. Explain and compare the logic of appropriateness and the logic of expected consequences.
7. Vysvetlite teóriu sekuritizácie. Definujte nasledovné pojmy: sekuritizačný akt („securitizing move“), sekuritizační aktéri („securitizing actors“), desekuritizácia („desecuritization“). Uvedte, aké sú predpoklady úspechu alebo neúspechu v rámci procesu sociálnej konštrukcie hrozieb. / Discuss securitization theory. Define the terms: securitizing move, securitizing actors, desecuritization. Explain the conditions under which social construction of threats can succeed or fail.
8. Opíšte východiská kritickej geopolitiky a sociálnej konštrukcie geografického priestoru. Uvedte, akým spôsobom dochádza k sociálnej konštrukcii regiónov, svoje tvrdenia podložte empirickými príkladmi. / Explain critical geopolitics and the social construction of geographical space. Using empirical examples explain how regions can be socially constructed.
9. Identifikujte súčasné „hrozby“, ktoré stoje v centre pozornosti NATO a EÚ. Následne určite a vysvetlite rozdielne prístupy k bezpečnosti v rámci týchto medzinárodných organizácií. Identify the current threats defined by the NATO and EU. Determine and explain the diverse approaches to security in these organisations.
10. Migrácia ako hrozba – sekuritizácia v rukách politikov a médií. Migration as threat – securitization in the hands of politicians and media.
11. Vysvetlite aplikáciu princípov bona fide and pacta sunt servanda v práve medzinárodných zmlúv. Využite judikatúru Medzinárodného súdneho dvora. Explain the application of bona fide and ‘pacta sunt servanda’ in the Law of international treaties. Use the case law of ICJ.
12. Diplomatické a právne riešenia porušení noriem a princípov – kto nesie zodpovednosť a aká je jej vynútiteľnosť v medzinárodnom práve? Kedy možno uplatniť sankcie v medzinárodnom práve? Uvedte reálne príklady z praxe. / Diplomatic and legal solutions of violations of norms and principles – who bears responsibility and what are the enforcement mechanisms in IL? When is it possible to impose sanctions in IL? Provide real examples from practice.
13. Štát v medzinárodnom práve. Montevidejský dohovor, znaky štátu a uznanie. Aká je legitimita nových štátov v súčasnom svetovom usporiadaní? V akých prípadoch môže byť vytvorený nový štát na základe práva na sebaurčenie (napr. Kosovo, Južný Sudán)? State in international law. Montevideo convention, features of state and recognition. What legitimacy does the new states have in current world system? In what cases can new states emerge on the basis of right to selfdetermination (i.e. Kosovo, South Sudan)?

14. Cudzinci v medzinárodnom práve. Postavenie a práva migrantov, žiadateľov o azyl a osôb bez štátneho príslušenstva. Aká je úloha UN a UNHCR pri ochrane osôb v medzinárodnom priestore? Foreigners in International Law. Position and rights of migrants, asylum seekers and stateless persons. What is the role of the UN and UNHCR in protection of persons in international arena?

15. Pozitívny záväzok štátu dodržiavať práva detí, nediskrimináciu žien, práva migrantov v kontexte dohovorov OSN. Aké sú povinnosti štátov vyplývajúce z medzinárodných dohovorov a aké právomoci majú výbory vyplývajúce z dohovorov v spomínaných oblastiach? Positive commitment of states to promote rights of child, non-discrimination of women and rights of migrants in the context of the UN Conventions. What are the duties of the states as stated in international conventions and what competencies do the committees as stated in the conventions in above mentioned areas?

16. Reprezentácia štátu v medzinárodných vzťahoch. Kto reprezentuje štát v medzinárodných organizáciách, na medzinárodných konferenciách? Prečo ľudskoprávne medzinárodné zmluvy ratifikuje prezident? State representation in international relations. Who does represent state in international organisations or international conferences? Why are international treaties ratified by the president?

17. Identifikujte rozsah výsad a imunit členov diplomatického zboru (stálych zastúpení, pri medzinárodných organizáciách, v rámci špeciálnych misií). V čom spočíva systém diplomatických výsad a prečo je nevyhnutné mať pre diplomatov trestnoprávnu a administratívnu imunitu na území iného štátu? Ako IL pristupuje k šponáži alebo kybernetickému zločinu v kontexte diplomatických imunit? Identify the scope of privileges and immunities of the members of diplomatic corps (permanent representations in international organizations, special missions). What is the aim of the diplomatic privileges and why is it necessary to have criminal and administrative immunity for diplomats in the territory of other state? How the IL treats espionage or cyber-crime within the context of diplomatic immunities?

18. Konzulárne právo – úlohy a obsah činností v kontexte medzinárodných vzťahov, medzinárodného obchodu a ochrany občanov materského štátu. /Consular law – roles and content of the activities in the context of international relations, international trade and protection of citizens of mother state.

19. Vysvetlite prečo môžeme považovať medzinárodné humanitárne právo za relevantné v súčasnom svete, príp. prečo by sme nemali? Ako sa aplikujú princípy humanitárneho práva v súčasných konfliktoch? /Explain why can we consider the international humanitarian law relevant in current world and eventually why shouldn't we. How are the principles of international humanitarian law applied in recent conflicts?

20. Medzinárodné súdy a arbitráž. Vysvetlite charakter sporov, ktoré rieši Medzinárodný súdny dvor, Medzinárodný trestný tribunál a medzinárodné arbitrážne súdy a vymenujte aspoň jeden konkrétny reálny alebo hypotetický prípad pri každom z nich. International courts and arbitration. Define the character of conflicts solved by International Court of Justice, International Criminal Court and International arbitration courts and provide at least

one example of concrete real or hypothetical case that was or might be dealt before each of the courts.

21. Uvedte základný rámec medzinárodného trestného práva. Aké trestné činy a zločiny rozoznáva medzinárodného trestné právo a akým spôsobom sú naviazané na medzinárodného humanitárne právo? Aká je úloha a právomoci Medzinárodného trestného súdu a ad hoc tribunálov? / Identify the basic framework of international criminal law. What crimes and elements are recognized in international criminal law and how are they related to international humanitarian law? What are the role and powers of the International Criminal Court and ad hoc tribunals?

22. Identifikujte princípy medzinárodného práva životného prostredia. Aké rozdelenie úloh a aké ciele obsahuje Aarhuský dohovor a Parížky dohovor v oblasti ochrany životného prostredia? Definujte kto je right-bearer a right-holder v ochrane životného prostredia podľa medzinárodného práva. / Identify the principles of international environmental law. What is the division of tasks and what objectives are contained in the Aarhus Convention and the Paris Convention in the field of environmental protection? Define who is a right-bearer and right-holder in environmental protection under international law.

3. POLITICKÁ ANALÝZA / POLITICAL ANALYSIS

1. Dizajn a typy kvalitatívneho výskumu (explorácia, deskripcia, explikácia a predikcia). Typy prípadových štúdií v kvalitatívnom výskume. Zovšeobecniteľnosť a replikovateľnosť v kvalitatívnom výskume. Research design and types of qualitative research (exploration, description, explanation and prediction). Types of case study in qualitative research. Generalizability and replicability in qualitative research.

2. Prístupy ku kvalitatívnemu výskumu – fenomenologický výskum, akčný výskum, zakotvená teória, historický výskum, komparatívny výskum. Ich porovnanie, účel a špecifiká. Approaches to qualitative research – phenomenological research, action-based research, grounded theory, historical research, comparative research. Their comparison, objectives and specific considerations.

3. Etnografický výskum a pozorovanie – typy a princípy, terénne poznámky, etika výskumu, výzvy a zaujatosť (bias). Ethnographic research and observation – types and principles, fieldnotes, ethical considerations, challenges and biases.

4. Kvalitatívny rozhovor a fokusová skupina – typy a ciele, proces rozhovoru, výber respondentov, otázky na rozhovor, etika výskumu, informovaný súhlas. Qualitative interview and focus group – types and purpose, interview process, choosing respondents, interview questions, ethical considerations, informed consent and approval.

5. Analýza textu (tematická a obsahová analýza), analýza diskurzu, analýza právnych dokumentov – princípy, druhy a rozdiely, spracovanie textu, kódovanie a analýza. Text analysis (thematic and content analysis), discourse analysis, analysis of legal documents – principles, types and differences, processing, coding and analyzing.

6. Výskumný dizajn (exploračný a konfirmačný) a typy kvantitatívneho výskumu (exploračný, deskriptívny, explanačný, evaluačný). Nomotetické a idiografické poznanie. Kvantitatívne, kvalitatívne a zmiešané metódy. Jednotka analýzy, konceptualizácia, operacionalizácia - reálne, nominálne a operačné definície. Research design (exploratory and confirmatory) and types of quantitative research (exploration, description, explanation, evaluation). Nomothetic and idiographic knowledge. Quantitative, qualitative and mixed methods. Unit of analysis, conceptualization, operationalization – real, nominal, and operational definitions.

7. Veda, pseudoveda, vedecký výskum, etika výskumu, kríza reprodukovateľnosti, pochybné výskumné postupy, postupy otvorenej vedy, metaanalýza, GIGO, primárne a sekundárne dáta, zdroje a úložiská dát, formát IMRaD. Science, pseudoscience, scientific research, research ethics, reproducibility crisis, questionable research practices, open science practices, metaanalysis, GIGO, primary and secondary data, data sources and repositories, IMRaD format.

8. Úrovne merania (NOIR = nominálne, ordinálne, intervalové, pomerové), indexy a škály, kategorické premenné, rozdelenie frekvencií, miery centrálnej tendencie (modus, medián, priemer), miery rozptylu (rozsah, smerodajná odchýlka a rozptyl). Levels of measurement (NOIR = nominal, ordinal, interval, ratio), indexes and scales, categorical variables, frequency distributions, measures of central tendency (mode, median, mean), measures of dispersion (range, standard deviation and variance).

9. Dotazníkový výskum, dotazník, vineta, kognitívne rozhovory, otvorené a uzavreté otázky, Cronbachovo α (alfa), výber vzorky, chyba výberu vzorky, náhodný výber vzorky, systematický výber vzorky, veľkosť vzorky, neodpovede, chýbajúce údaje, populácia, WEIRD. Survey, questionnaire, vignette, cognitive interviews, open and closed questions, Cronbach's α (alpha), sampling, sampling error, random sampling, systematic sampling, sample size, nonresponse, missing data, population, WEIRD.

10. Experimentálny dizajn, interná a externá validita, kontrafaktuály, kontrolná skupina, randomizovaná kontrolovaná štúdia, mätúca premenná, reverzná kauzalita, smer a porovnanie hypotézy, alternatívna a nulová hypotéza, falošná pozitivita, falošná negativita, chyba typu I a II, NHST. Experimental designs, internal and external validity, counterfactuals, control group, randomized controlled trial, confounder, reverse causation, direction and comparison of a hypothesis, alternative and null hypothesis, false-positive, false-negative, Type I and II error, NHST.